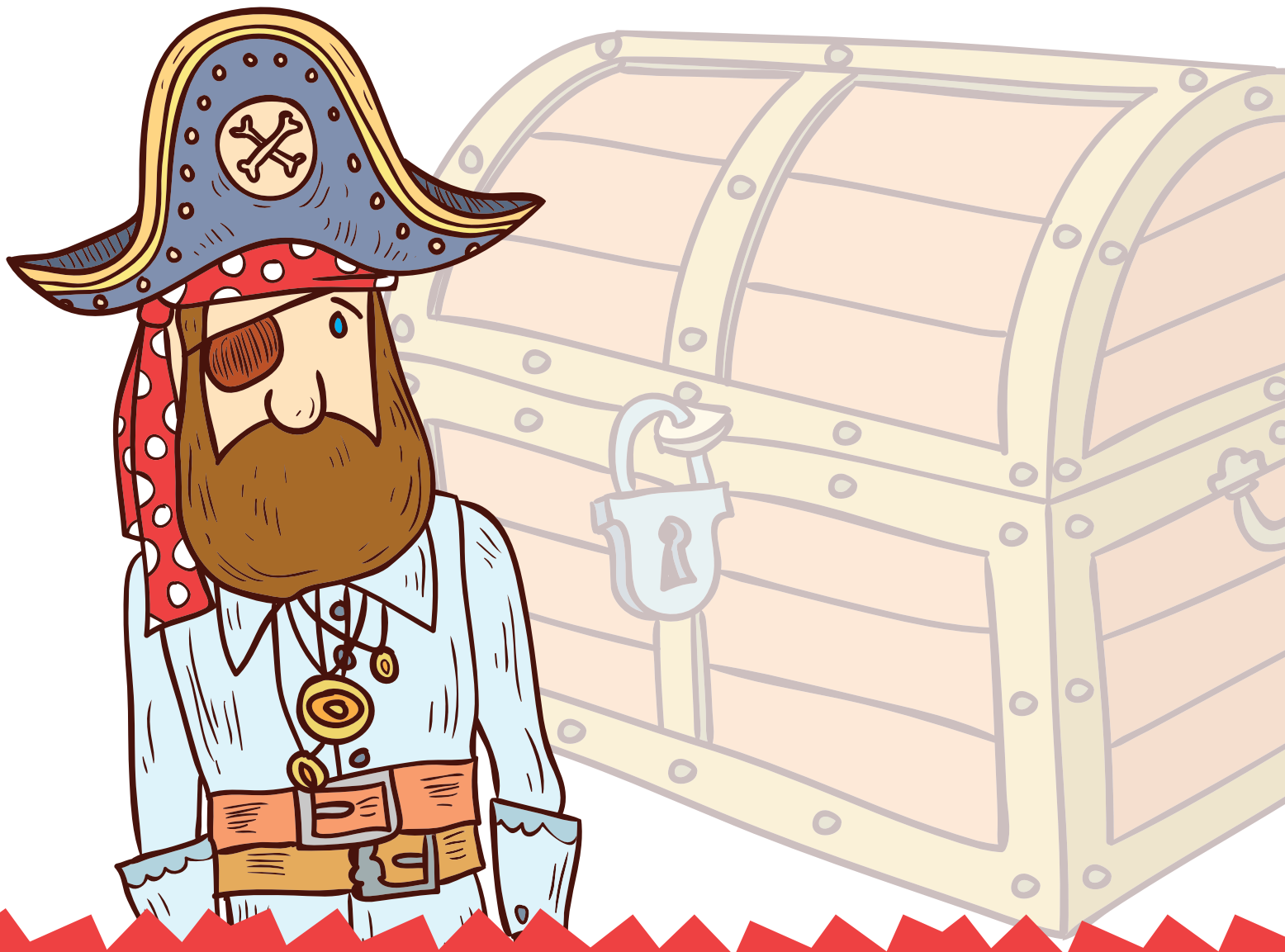

Land ahoy!

Varhennettua englantia esi- ja alkuopetukseen

Captain Kip and the
Treasure hunt of sounds

Niilo Mäki
INSTITUUTTI

MUURAME

Laukaa

1. harjoituskerta: Suuri alkutarina

/t/-/d/, /v/-/w/, /p/-/b/, /k/-/g/

Pohdittavaa

Jos ryhmän kanssa on aikaa, voitte askarrella hatut sanomalehtipaperista. Askartelun yhteydessä on mahdollista kerrata väreit toiminnallisesti värittämällä hatut erivärisillä kynillä.

Oppilaiden kanssa voi käyttää samaa karttaa kuin Captain Kip and the Treasure hunt A:ssa, ks. liite Captain Kip kartta. Toinen vaihtoehto on kerätä aarretarroja oppilaiden merirosvohattuihin, jos askartelitte sellaiset.

Esivalmistelut

- Äännekuva gorilla, ks. liite Land Ahoy äännekuvat
- Peili jokaiselle oppilaalle tai oppilasparille.
- Sähköisistä liitteistä valmiiksi auki tiedosto Captain Kip B - 1. kerta piilokuva. Huomio: tiedosto on tärkeä laittaa esitystilaan ennen tykin avaamista, muuten oppilaat näkevät valmiin ratkaisun.
- Kahden värisiä palloja 16+16 kpl Voit myös rytätä kahta eri väriä olevia väripapereita toloiksi. Pallot on jaettu tasan kahdelle ryhmälle viestijuoksun alkupisteelle valmiiksi (molempia värejä 8 per joukkue).
- Kummankin pallon/paperitollon väriä vastaava paperi, jossa toisessa kirjain B ja toisessa kirjain P.
- Palloille/paperitolloille yhteensä 2 koria/rasiaa/alustaa

Aloitus

Arvoisat _____ koulun merirosvot. Edellisellä englannintunnilla teidät aateloitiin merirosvoiksi ja kukin teistä sai oman merirosvonimen. Nyt aloitamme uuden seikkailun kohti tuntematonta. Ensimmäinen seikkailu on edessämme tänään, saatamme kohdata aikamoisia haasteita. Mutta eikö niin, että me selviämme niistä yhdessä? Lähdetään kiertämään vähän saarta ja katsomaan, löydämmekö aarteita.

Ensimmäinen tehtävä /v/ ja /w/ -äänteet (tuttu viime kerralta)

Kuljetaan tännepäin (tässä kohtaa voi olla liikettä jonona tai paikoillaan tai mielikuvitusmatka silmät kiinni). Katsokaa, kuinka mahtavia maisemia. Tähystelkääpäs tuonne suuntaan, mitä näette (oppilaat voivat vastata). Entäs, mitä tuolla suunnassa näkyy (oppilaat voivat vastata). Mutta hetkinen, katsokaas, mitä tuolla näkyy. Gorilloja! Istutaan tähän ihailemaan niitä.

Muistattekko, mitä ääntä gorillat pitävät? Muistattekko, mikä englannin kielen äänne se on? (tehdään w-äännettä ja siihen liittyvää liikettä). Päämerirosvo paljastaa nyt teille, että tämä /w/-äänne kirjoitetaan englanniksi tällaisella kirjaimella. Olettekos nähnyt tällaista ennen? (Ope näyttää gorilla-lappua, jossa on alanurkassa w-kirjain).

Englannin kielessä on hauska juttu, että kun sana alkaa W-kirjaimella, niin sen voi lausua hauskaasti gorillan tavoin. Ensinnäkin laitetaan huulet pyöreäksi ja sitten sanotaan sanan loppuosa. Kokeillaan.

Sanotaan yhdessä sana **IN**. Ja nyt, kun sanomme sanan gorillan tavoin, sanasta tulee... **WIN**. Kokeillaan näitä.

EB - WEB
OW - WOW
AX - WAX
ALL - WALL
AVE-WAVE
ISPER - WHISPER

Mahtavaa. Katsokaa, gorillat taitavat ymmärtää meitä ja he heiluttavat meille. Jatketaan matkaa.

Toinen tehtävä /k/ ja /g/ -äänteet

Katsokaa, tuolla on väkijoukko! Mennään katsomaan mitä he tekevät. He näyttävät ratkaisevan jotain pulmaa. Tarvitsevatkohan he meidän apua? Istutaan alas omille paikoille katsomaan, mitä he tekevät.

Saaren asukkaat koittavat selvittää, mitä missäkin ruudussa lukee. Ruutujen takana olisi kuulemma piilossa sellaista, jota myös me merirosvot tarvisimme tulevissa haasteissa. Mitä se voisi olla?

Saarten asukkaiden päällikkö sanoo sanoja ja nyt te saatte auttaa asukkaita ja näyttää, missä ruudussa kukin sana on. Yksi kerrallaan saa tulla eteen taululle näyttämään ja merirosvopäällikkö eli minä, opettaja klikkaa sen mukaan kuvaa. Luetaanpas ensin kaikki sanat yhdessä läpi niin, että minä sanon ensin ja te perässä.

Ota esille Captain Klp B - 1. kerta piilokuva sähköisistä liitteistä.

Oikea järjestys:

Kid
Gap
Kiss
Get
Kit
Go

Jos aikaa, voi tehdä toisen kuvan. Sen oikea järjestys:

Golf
Knife
Gig
Kick
Klick
Glue

Jos tehtävä on liian hankala, voi ensin ohjata oppilaita katsomaan ensimmäistä kirjainta vihjeenä ja sitten opettaja voi lukea kaikki ruudulla näkyvät sanat, joista oppilaat saavat valita. Näin ei oppilaan tarvitse lukea itse.

Mahtavasti ratkaistu, kuvien takaa paljastui ihanat uskolliset apurit. Siitä/niistä on teille paljon apua seuraavassa haasteessa.

Kolmas tehtävä /p/ ja /b/-äänteet

Kuljetaanpa koiran/koirien kanssa seuraavalle paikalle. Näettekö nuo kauniit kookospähkinät ja ananakset täällä? (Ope näyttää palloja). Nyt pääsette vähän lajittelemaan näitä hedelmiä. Luuletteko, että nämä olisivat herkullisia?

Jakaannutaan kahteen ryhmään ja mennään jonoon. Tarkoitus on mahdollisimman nopeasti lajitella kaikki hedelmät kahteen koriin.

Ope sanoo sanan ja jonon ensimmäinen ottaa oikean värisen hedelmän eli pallon ja tuo tänne kippoon. Ope sanoo uuden sanan pallon tuojalle, jonka pitää muistaa sana, juosta takaisin ja sanoa sana seuraavalle oppilaalle. Hän tuo taas oikean värisen pallon, laittaa kippoon ja saa uuden sanan. Näin tehdään niin kauan, kunnes kaikki pallot on lajiteltu. Jos laitat tuot väärän värisen pallon, joudut viemään sen takaisin ja hakemaan uuden.

/p/-äänne on tämän värinen pallo _____. Ja /b/-äänne on tämän värinen _____. (Kerro ne värit, jotka ovat luokassa saatavilla. Laita oikean väriset kirjainlaput koreihin näkyville).

Nyt teidän tehtävä on lajitella pallot sen mukaan, että kun sanon teille sanan, joka alkaa /p/, niin teidän täytyy tuoda minulle ____-värinen pallo. Kun sanon teille sanan, joka alkaa /b/, niin teidän täytyy tuoda minulle ____-värinen pallo.

Kuuletteko eron? /p/ ja /b/. /p/ niinkuin pea ja /b/ niinkuin banana (oppilaat toistavat).

Laitan tähän näkyville värilaput, että muistatte P-kirjain merkitsee ____-väristä palloa ja äännettä /p/. Ja B-kirjain merkitsee ____-väristä palloa ja äännettä /b/.

Ovatko kaikki ymmärtäneet?

Sanat, jotka sanotaan:

Huomio: kilpailua syntyy siitä, että toinen joukkue voi tuoda väärän värisen pallon. Opettajan pitää pysyä kärryillä, minkä sanan sanoo kummallekin joukkueelle. Voit käyttää oheista taulukkoa raksimalla aina sanan, kun olet sanonut sanan ja se menee joukkueella oikein.

Jos oppilas vie väärän viestin, ts. sanoo seuraavalle sanan väärin, ei haittaa, koska tämä seuraava oppilas voi juosta open luo kuuntelemaan oikean version, tai koittaa arvata ja tuoda jonkun pallon. Ope antaa siinä vaiheessa kuitenkin oikean sanan.

	Ryhmä 1 ok	Ryhmä 2 ok
Pea		
Banana		
Park		
Best		

Boo		
Pirate		
Bahama		
Back		
Paint		
Pink		
Bank		
Page		
Bag		
Pig		
Pizza		
Bad		

Neljäs tehtävä /t/ ja /d/ -äänteet

Meillä on ollut kiva seikkailu, on aika palata kotilaivalle. Tuolla se jo häämöttää, näettekö? Pian olemme perillä. Laivaa vartioimaan jäänyt merirosvo haluaa meiltä salasanan! Hän ei laske meitä sisään laivaan ennen kuin kaikilta meiltä sujuu nämä hankalat sanat oikein. Nyt pitää olla siis ihan tarkka, koska jalat on jo väsyneet ja laivalla odottaa ruokaa ja lepoa. Kokeillaan yhdessä.

Näissä salasanoissa taidetaan tarvita peiliä, jotta jokainen näkee, että sana menee varmasti oikein. Kun sana alkaa /t/, silloin näet peilistä, että kieli on etuhampaiden takana. Kun sana alkaa /d/, silloin kielen kärkeä ei näy, vaan se menee syvemmälle piiloon ja taputtaa mäkeä suussa. Se on sama mäki, jonne kieli osuu, kun sanot suomeksi äänteen /r/. Huomaatko?

Sanat vaikeutuvat tehtävän edetessä. Jos on aikaa, olisi hyvä käydä sanojen merkitykset läpi.

Merirosvo pyytää toistamaan sanan _____. Millä äänteellä tämä sana alkoi?

... sanan **tea**. Millä äänteellä tämä sana alkoi?

... **day**. Millä...

... **taxi**

... **dance**

... **driver**

... **teacher**

... **talent**

... **damage**

... **dangerous**

... **tambourine**

Mahtavaa, kaikki meni oikein ja kulku laivaan onnistuu! Jee hyvä me!

Palkinnon luovuttaminen

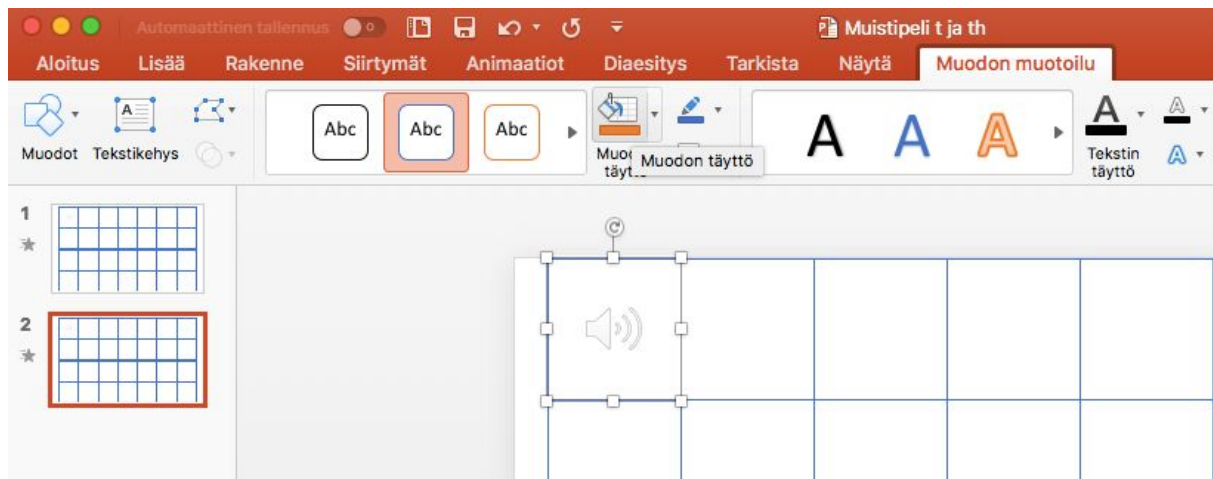
Palkkioksi tästä mahtavasta matkasta saatte tähtitarran. Tarra laitetaan joko kartalle tai hattuun.

2. harjoituskerta:

/t/-/θ /soinniton /th/
-/ð/soinnillinen /th/

Esivalmistelut

- Äännekuvat /t/ sekuntikello, /θ / /th/ soinniton pumppu ja /ð/ /th/ soinnillinen kärpänen
- Vastaavien äänteiden keywords-kuvat, jos haluat käyttää
- Peilit, jos haluat käyttää niitä äänteiden kertaukseen
- Äänteitä vastaavat mielikuvavideot internetistä, ks. sähköinen liite Land Ahoy Äännemielikuvat
- Lataa koneelle ja avaa esimerkiksi Microsoft Powerpointilla sähköisistä materiaaleista tiedosto *Captain Klip B - 1. kerta piilokuva*. Tarkista, että saat äänet kuuluviin koneella. Tarkista, että osaat värjätä tiedoston ruutuja (klikkaa ruutua ja avaa välilehdeltä valikko "muodon muotoilu" -> muodon täyttö. Muodon muotoilu -valikko aukeaa vain, kun olet klikannut yhtä ruutua.
 - JOS äänet eivät kuulu koneellasi, niin toisessa kalvossa on oikeat vastaukset. Siinä tapauksessa lapset voivat näyttää mitä ruutua tarkoittavat ja sinä luet toisesta kalvosta, mitä ruudussa kuuluu. Tässä tapauksessa tulosta itselle kyseinen kalvo, koska et voi paljastaa sitä oppilaille.

Kerrattavat asiat vapaamuotoisesti

/t/, /θ / soinniton /th/ ja /ð/ soinnillinen /th/, painotus soinnittomassa /θ /-äänteessä

Ensimmäinen tehtävä: muistipeli /t/ ja /θ / soinniton /th/ -/ð/ soinnillinen /th/

- Heijastetaan muistipeli kaikkien nähtäville.
- Jakaannutaan kahteen ryhmään ja molemmat ryhmät valitsevat värin
- Ryhmä kerrallaan saa arvata paria. Jos saa parin, saa arvata toisen kerran.
- Ryhmän saama pari värjätään ryhmän omalla värillä. Kun kaikki parit on löydetty, lasketaan ryhmien saamat parit.

Toinen tehtävä: äänteiden yhdistäminen

- Jakaannutaan kahteen ryhmään. Ryhmä A sulkee korvansa ja silmänsä, kun opettaja jakaa ryhmän B jokaiselle jäsenelle oman äänteen.
- Ryhmän A tehtävä on järjestää äänteet saaneet oppilaat sanoiksi siirtämällä fyysisesti oppilaita ja vaihtamalla heidän paikkaansa.
- Aina, kun ryhmän B oppilasta osoitetaan hänen tehtävänsä on sanoa oma äänteensä. Näin sanojen muodostus on mahdollista. Kun ryhmä A on tyytyväinen sanaansa, he vielä osoittavat jokaista oppilasta nopeasti vuorotellen, jolloin äänteet yhdistyvät nopeasti sanaksi. Ryhmä A yrittää lausua sanan ja opettaja vahvistaa.
- Muutaman sanan jälkeen vuoroja vaihdetaan.

Ensimmäiselle ryhmälle annettavat äänteet:

/t/
/ɪ/ /i/
/p/
/s/

Mahdollisia sanoja: tip, tips, sip, sit jne. Sanojen ei tarvitse olla oikeita sanoja ja kaikkia kirjaimia ei tarvitse käyttää. Oppilaat voivat muodostaa sanan ja sen jälkeen arvata, tarkoittaako sana englanniksi mitään ja jos kyllä, niin mitä.

Toiselle ryhmälle annettavat äänteet:

/θ/ soinniton /th/
/ɪ/ /i/
/n/
/k/

Mahdollisia sanoja: think, thin, ink, thi(c)k jne.

3. harjoituskerta:

/θ/ soinniton /th/ - /f/

Esivalmistelut

- Äännekuvat /θ/ /th/ soinniton pumppu ja uusi äännekuva /f/ ilmapallo
- Vastaavien äänteiden keywords-kuvat, jos haluat käyttää
- Peilit, jos haluat käyttää niitä äänteiden läpikäyntiin
- Äänteitä vastaavat mielikuvavideot internetistä, ks. sähköinen liite Land Ahoy Äännemielikuvat
- Tulosta tästä Äännekuvat-tiedostosta ilmapallo, pumppu ja sekuntiviisari pikkukuvat . Tarvitset jokaista kuvaa puolet siitä määrästä, mitä ryhmässäsi on oppilaita. Nyt arkilla on 12 kuvaa.

Kerrattavat asiat vapaamuotoisesti

/θ/ soinniton /th/ (tuttu myös viime tunnilta)

Uusi opiskeltava äänne: /f/

- Jos mahdollista, katsotaan internetistä video ilmapallon pihinästä ks. sähköinen liite Land Ahoy Äännemielikuvat ja matkitaan videon mukana äännettä /f/.
- Esittele ilmapallon kuva, joka muistuttaa äänteestä ja jättäkää se esille ks. liite Land Ahoy Äännekuvat
- Esittele liike, joka kuuluu äänteeseen.
- Tutkitaan äänteet /θ/ /th/ ja /f/ peilin avulla. Huomataan äänteisiin liittyvä ero kielen asennossa. Mikäli opettaja kaipaa vahvistusta, kuinka selittää äänteiden artikulaatio, voi käyttää apuna joko vain itselle tai katsoa oppilaiden kanssa esimerkiksi YouTubesta Sounds American -kanavan opetusvideoita. Linkki löytyy materiaalin sivuilta.
- Päivän sanat toistetaan opettajan perässä. Laitetaan sanoja vastaavat kuvat näkyville taululle (ks. tiedosto Keywords). Oppilaat arvuuttelevat sanan merkitykset kuvien perusteella.

/f/ alkuääanne	/f/ loppuääanne
five	scarf
fox	elf

Ensimmäinen tehtävä: sanojen muodostaminen oppilaiden äänteistä

Tehtävä on samantyyppinen kuin viime kerralla, mutta nyt oppilaita ei järjestetä fyysisesti sanoiksi, vaan toinen puoli oppilaista on koko ajan paikoillaan ja toisen ryhmän tulee pitää mielessään äänteet, jotka kuulevat heiltä.

- Jakaannutaan kahteen ryhmään. Ryhmä A sulkee korvansa ja silmänsä, kun opettaja jakaa ryhmän B jokaiselle jäsenelle oman äänten. Ryhmä B menee riviin luokan eteen.
- Ryhmän A tehtävä on "hakea" ryhmän B oppilailta äänteitä ja yhdistää niitä sanoiksi.
- Aina, kun ryhmän B oppilasta osoitetaan hänen tehtävänsä on sanoa oma äänteensä. Näin sanojen muodostus on mahdollista. Kun ryhmä A on tyytyväinen sanaansa, he menevät opettajan luokse sanomaan sanan, jonka opettaja sitten kirjoittaa ylös Oppilaat menevät takaisin keksimään lisää sanoja kunnes sovittu aika päättyy.
- Aikaa on esim. 3 minuuttia, jonka jälkeen sanat lasketaan ja vuoroa vaihdetaan.
- Jos kilpailu sopii ryhmälle, voidaan kilpailla siitä, kumpi ryhmä keksi enemmän sanoja.
- Sanojen ei tarvitse olla oikeita sanoja eikä niiden merkitystä tarvitse välttämättä tietää. Lopuksi voidaan laskea, kuinka monta merkityksellistä englanninkielen sanaa kumpikin ryhmä keksi.

Ensimmäiselle ryhmälle annettavat äänteet:

/s/ S
 /l/ L
 /ɔ/ /o/ O
 /θ /th/ TH

Mahdollisia sanoja: sloth, loth, thol, sol. Sanojen ei tarvitse olla oikeita sanoja (varsinkaan tämän sanan kohdalla...) ja kaikkia kirjaimia ei tarvitse käyttää.

Toiselle ryhmälle annettavat äänteet:

/f/ F
 /ɪ/ I
 /l/ L
 /t/ T

Mahdollisia sanoja: filt, il(l), it, fit, lit jne. Sanojen ei tarvitse olla oikeita sanoja ja kaikkia kirjaimia ei tarvitse käyttää.

Toinen tehtävä: agenttitehtävä / θ / soinniton /th/, /f/ ja /t/

- Jaetaan pienet ilmapumppu- ja ilmapallokuvat oppilaille, paitsi **yhdelle oppilaalle jaetaan sekuntiviisarin kuva**. Ks. *Land Ahoy Äännekuvat* -liitetiedosto s. 30 alkaen.
- Opettaja sanoo sanan alun, jokaisen pitää lisätä saamansa äänne sanan alkuun.
- Aletaan kiertää luokassa ja jokaisen pitää löytää toinen oppilas, jolle muodostuu sama sana. Kun pari löytyy, etsitään vielä muita, joilla on sama sana. Näin lopulta muodostuu kaksi isoa porukkaa (toisilla ilmapallo ja toisilla ilmapumppu) ja yksi oppilas (jolla on sekuntiviisari) jää ylimääräiseksi.
- Kun ryhmät ovat koossa, tarkistetaan kääntämällä kuvat toisinpäin, onko kaikilla sama.
- Oppilas, joka sai sekuntiviisarin on sala-agentti ja saa jakaa seuraavan kierroksen kortit (nurja puoli päällepäin, jottei kukaan näe, kuka on seuraava sala-agentti).
- Tätä voidaan pelata muutama kierros vaihtamalla kuvaa, jota jaetaan vain yksi kappale.

Sanojen rungot, joita voi käyttää (opettaja sanoo):

Kun alkuun laittaa äänten /t/, /θ / soinniton /th/ tai /f/, muodostuu epäsanoina. Se ei haittaa ja oppilaille voi sanoa, että tässä tehtävässä sanat eivät välttämättä tarkoita mitään.

ip
ill
oat
ell
ate

4. harjoituskerta:

/t/-/ θ /soinniton /th/_
/ð/soinnillinen /th/_/f/

Esivalmistelut

- Äännekuvat /t/ sekuntikello, / θ / /th/ soinniton pumppu, /ð/ /th/ soinnillinen, ja /f/ ilmapallo
- Vastaavien äänteiden keywords-kuvat, jos haluat käyttää
- Peilit, jos haluat käyttää niitä äänteiden läpikäyntiin
- Äänteitä vastaavat mielikuvavideot internetistä, ks. sähköinen liite Land Ahoy äännemielikuvat
- Oppilaat tarvitsevat laitteen, jolla nauhoittaa. Tämä voidaan tehdä myös pareittain tai pienissä ryhmissä. Tarkista, että osaat nauhoittaa ääntä ja osaat opastaa oppilaat nauhoittamaan sitä. Jos luokassa ei ole toista aikuista, sovelta tehtävää esimerkiksi siten, että kaikki katsovat taululle ja yksi kerrallaan käy äänittämässä open tabletilla tai puhelimella.
- Lataa Sähköisistä materiaaleista *Captain Kip B - Kerta 4 joukkuekisa* -esitystiedosto. Katso, että saat äänet kuuluviin siitä koko luokalle esim. Microsoft Powerpoint-ohjelmassa.

Kerrattavat asiat vapaamuotoisesti

Kaikki otsikossa mainitut äänteet (tutut myös edellisiltä tunneilta)

Ensimmäinen tehtävä: sanojen muodostaminen itse nauhoittamalla

1. Oppilaat jakaantuvat kahteen ryhmään. Opettaja(t) antavat kullekin oppilaalle äänten, jonka oppilas nauhoittaa. Seuraava oppilas jatkaa samaan nauhoitukseen, välissä painetaan tauko. Sanan jälkeen tallennetaan sana ja uusi sana aloitetaan uuteen tiedostoon.
2. Kun molemmat ryhmät ovat äänittäneet kaikki sanat (tai niin monta sanaa, kuin on aikaa), vaihdetaan ryhmien paikkaa ja ryhmät saavat kuunnella toistensa sanat. Oppilaiden tehtävä on yhdistää kuulemansa äänteet sanaksi.

Ryhmä 1	Ryhmä 2
s i t	f i t
e l f	f o x
h o t	d o t
th i n	th i s
f i l t	s l o th

Toinen tehtävä: kumman joukkueeseen kuulut

1. Käytetään tiedostoa sähköisistä materiaaleista *Captain Kip B - Kerta 4 joukkuekisa*, joka ladataan jollekin laitteelle.
2. Valitaan kaksi kapteenia, joista toinen on joukkue /ɪ/ ^{/i/} ja toinen /æ/ ^{/ä/}
3. Oppilas kerrallaan saa käydä tietokoneella/laitteellalla kuuntelemassa sanan (yksi sana per kalvo). Oppilas toistaa sanan, jonka muut oppilaat toistavat. Oppilaan tehtävä on poistaa alkuäännä ja sanoa jäljelle jäävä sana. Jäljelle jääneen sanan ensimmäinen äänne määrittää, kumman kapteenin joukkueeseen kuuluu. Oppilas menee istumaan sen kapteenin luokse.
4. Kun kaikki ovat kuunnelleet sanan, katsotaan kumpi kapteeni voitti, eli sai enemmän oppilaita joukkueeseensa.

Sanat kalvoilla tiedostossa:

1. fit
2. that
3. sit
4. this
5. than
6. fan
7. tab
8. tip
9. tag
10. tick
11. path
12. with
13. lift
14. fact
15. meet
16. heat
17. mat
18. chat

5. harjoituskerta:

/s/ - /ʃ/ /sh/

Esivalmistelut

- Äännekuvat /s/ käärme ja /ʃ/ /sh/ suihku
- Vastaavien äänteiden keywords-kuvat, jos haluat käyttää
- Peilit, jos haluat käyttää niitä äänteiden läpikäyntiin
- Äänteitä vastaavat mielikuvavideot internetistä, ks. sähköinen liite Land Ahoy Äännemielikuvat
- Kirjoita taululle tai paperille dokumenttikameralla heijastettavaksi ensimmäisen tehtävän sanat.

Kerrattavat asiat vapaamuotoisesti

/s/ ja /ʃ/ /sh/ -äänteet

Ensimmäinen tehtävä: sana taululla

- Kerro oppilaille, että englannin kielessä sanojen perässä oleva s-kirjain voi tarkoittaa *esimerkiksi* monikkoa tai omistusliitettä.
- Toistetaan alla olevat sanat yksi kerrallaan opettajan perässä. Oppilas kerrallaan saa tulla itse kirjoittamaan sanan perään S tai 'S. Opettaja sanoo sanan, ja oppilas toistaa sen sanomalla /s/ sanan perään.. Arvuutellaan sanan merkitys yhdessä ja keksitään miten sanaa voisi käyttää.

Käytettäviä sanoja	
cat	boy
dog	girl
mom	dad
pig	bee
shark	seal
ship	monkey
teacher	student

Toinen tehtävä: alkuäänten vaihtaminen

- Istutaan ringissä.
- Ensimmäinen kierros:
 - Aloittava oppilas saa opettajalta sanan **DOG**. Oppilas toistaa sanan, vaihtaa /d/:n tilalle alkuäänteeksi oman nimen ensimmäisen äänteen ja sanoo sanan vierustoverille.
 - Vierustoveri toistaa sanan, vaihtaa oman nimensä alkuäänteen ja sanoo sanan.

- Näin jatketaan kunnes ringi on käyty läpi.
- Jos haluaa käydä läpi toisen kierroksen, voi käyttää sanaa **SIT**.
- Toinen kierros:
 - Opettaja jakaa jokaiselle oppilaalle oman aloitusäänteen, joka tulee pitää mielessä. Äänteet ovat tähän asti opetellut /t/, /θ / ^{/th/ soinniton} /ð/ ^{/th/ soinnllinen} , /f/, /s/
 - Aloittava oppilas saa opettajalta sanan **CAT**. Oppilas toistaa sanan, vaihtaa alkuäänteeksi oman opettajalta saamansa äänteen ja sanoo sanan vierustoverille.
 - Vierustoveri toistaa sanan, vaihtaa saamansa äänteen ja sanoo sanan.
 - Näin jatketaan kunnes ringi on käyty läpi.
 - Jos haluaa käydä läpi toisen kierroksen, voi käyttää sanaa **FIX**.
- Kolmas kierros:
 - Sama kuin toinen kierros, mutta aloitusäännne annetaan salassa (muut oppilaat peittävät korvansa). Yksi oppilas saa äänteen /ʃ/ ^{/sh/}.
 - Aloittava oppilas saa opettajalta sanan **PIG**.
 - Kun äänne /ʃ/ ^{/sh/} kuuluu jonkun sanan alussa ringiä kierrettäessä, kaikkien pitää mennä kyykkyy. Eli jännitys tulee siitä, että pitää kuunnella tarkasti, mitä kukin sanoo.
 - Jos haluaa käydä läpi toisen kierroksen, voi käyttää sanaa **TAP**.

6. harjoituskerta:

/tʃ/ /ch/ - /dʒ/ /j/

Esivalmistelut

- Äännekuvat /tʃ/ /ch/ juna ja /dʒ/ /j/ sähköisku
- Vastaavien äänteiden keywords-kuvat, jos haluat käyttää
- Peilit, jos haluat käyttää niitä äänteiden läpikäyntiin
- Äänteitä vastaavat mielikuvavideot internetistä, ks. sähköinen liite *Land Ahoy Äännemielikuvat*
- Avaa sähköistä materiaaleista esitys *Captain Kip B - 6. kerta piilokuvatehtävä* ja tarkista, että saat sen toimimaan. Huomio: tiedosto on tärkeä laittaa esitystilaan ennen tykin avaamista, muuten oppilaat näkevät valmiin ratkaisun.

Kerrattavat asiat vapaamuotoisesti

/tʃ/ /ch/ ja /dʒ/ /j/ -äänteet

Uutena asiana: *useimmiten* kun kuulet /tʃ/ /ch/-äänteen, se kirjoitetaan kirjaimilla CH. Ja *useimmiten* kun kuulet /dʒ/ /j/-äänteen, se kirjoitetaan J, G tai GE -kirjaimilla. Oppilaille tulee ensimmäistä kertaa varmaankin yllätyksenä, että yksi äänne voidaan kirjoittaa kahdella kirjaimella. Makustelkaa tätä asiaa.

Ensimmäinen tehtävä: piilokuvapowerpoint (tuttu ensimmäiseltä kerralta)

- Kuuntele, minkä sanan opettaja sanoo. Koita päätellä, mistä sana löytyy.
- Ohjataan päättämään myös sanan muista äänteistä, mistä sanasta voisi olla kyse.

Oikea järjestys:

Chip
Just
Jail
Cheese
Chimp
Job

Toinen kuva. Oikea järjestys:

Chair
Joke
Cheer
Junk
Jive
Chips

Jos tehtävä on liian hankala, voi ensin ohjata oppilaita katsomaan ensimmäistä kirjainta ja sitten opettaja voi lukea kaikki ruudulla näkyvät sanat, joista oppilaat saavat valita. Näin ei oppilaan tarvitse lukea itse äänettä. Sanat aina toistetaan opettajan perässä.

Toinen tehtävä: sanan lyhentäminen äänteittäin

- Oppilaat istuvat rivissä tai ringissä.
- Ensimmäinen oppilas saa opettajalta sanan, jonka toistaa kokonaan. Oppilas poistaa alkuäänteen ja sanoo, mitä jää jäljelle.
- Seuraava oppilas toistaa edellisen oppilaan sanoman sanan, joka jäi jäljelle, ja poistaa siitä taas alkuäänteen sekä toistaa, mitä jää jäljelle.
- Kolmas oppilas sanoo jälleen edellisen oppilaan jäljelle jääneen sanan ja poistaa siitä alkuäänteen ja sanoo, mitä jää jäljelle.
- Näin toistetaan, kunnes sana loppuu. Se, keneen sana loppuu on "voittaja" ja saa valita kuka aloittaa seuraavan kierroksen (voi olla itse, tai joku muu, jos haluaa taktikoida, että "voittaa" taas).

Sanoja, joita voi käyttää:

Cheese - /tʃ/ /i:/ /z/

Cheeky - /tʃ/ /i:/ /k/ /i/

Chili - /tʃ/ /ɪ/ /l/ /i/

Jelly - /dʒ/ /e/ /l/ /i/

Jockey - /dʒ/ /ɔ/ /k/ /i/

Chimp - /tʃ/ /ɪ/ /m/ /p/

Jeans - /dʒ/ /i:/ /n/ /z/

7. harjoituskerta:

/s/-/ʃ/'sh/-/tʃ/'ch/-/dʒ/'j/-/z/

Esivalmistelut

- Äännekuvat /s/käärme, /ʃ/'sh/ suihku, /tʃ/'ch/ höyryveturi, /dʒ/'j/ sähköisku ja /z/ tehosekoitin
- Vastaavien äänteiden keywords-kuvat, jos haluat käyttää
- Peilit, jos haluat käyttää niitä äänteiden läpikäyntiin
- Äänteitä vastaavat mielikuvavideot internetistä, ks. sähköinen liitetiedosto Landh Ahoy Äännemielikuvat
- Tulostetaan jokaiselle oppilaalle 3 kpl pientä materiaalin s-äännekuvaa (tehosekoitin, käärme, suihku, höyryveturi, sähköisku), ks. liite Land Ahoy Äännekuvat, s. 30 →
- Tulosta sähköisistä materiaaleista Captain Kip B - Kerta 7 lautapelin sanalaput digitaalista lautapeliä varten. Pidä erillään alkuääne ja loppuäännaput.
- Avaa sähköisistä materiaaleista tiedosto Kerta 7: Digitaalinen lautapeli. Jotta voit käyttää tiedostoa tehtävän tarkoittamalla tavalla, sinun tulee luoda siitä itsellesi kopio omaan Driveen. Katso, että osaat luoda Google Slides -ohjelmassa muodon ja vaihtaa sen väriä.

Kerrattavat asiat vapaamuotoisesti

/z/-ääne

Ensimmäinen tehtävä: bingo

- Oppilaat järjestävät saamansa pienet äännekuvat 3 x 3 ruudukoksi pulpetilleen.
- Opettaja sanoo sanan. Kaikki toistavat ensin sanan ja sitten sanassa olevan s-äänteen erikseen. Opettaja vielä varmistaa, että kaikki tunnistavat äänteen oikein.
- Opettaja muistuttaa, kuunnellaanko alku- vai loppuäännettä.
- Oppilaat kääntävät pulpetiltaan kuulemaansa äännekuvaa vastaavan lapun.

Sanat käytettäväksi:

/z/ alkuä änne	/ʃ/ /sh/ alkuää nne	/z/ loppu äänne	/ʃ/ /sh/ loppu äänne	/tʃ/ /ch/ alkuä änne	/tʃ/ /ch/ loppu äänne	/dʒ/ /j/ /alkuä änne	/dʒ/ /j/ loppu äänne	/s/ alkuä änne	/s/ loppu äänne
zoo	shoe	quiz	fish	chair	beach	jeans	page	sing	bus
zebra	shop	buzz	bush	cheek	lunch	jam	large	sun	gas
zillion	ship	freeze	cash	choose	catch	jump	edge	say	class
zipper	sheep	fuzz	dish	cheese	match	join	huge	sit	boss
zorro	shell	excuse	finish	chat	witch	jog	badge	stand	miss

Toinen tehtävä: digitaalinen lautapeli

- Avaa sähköisistä materiaaleista tiedosto *Captain Kip B - Kerta 7 digitaalinen lautapeli*
- Jotta voit käyttää tiedostoa, sinun tulee luoda siitä itsellesi kopio omaan Driveen.
- Oppilaat jaetaan pieniin ryhmiin ja jokainen oppilas saa valita oman pelinappulan = muodon muototyökalulla.
- Ohjeet peliin löytyy tiedoston ensimmäiseltä kalvolta
- Ota tulostamasi sanalaput esille ja käytätkää niitä pelatessa.

8. harjoituskerta: Suuri lopputarina /p/-/b/, /v/-/w/, /k/-/g/, /t/-/d/

Esivalmistelut

- Valitse sopiva aarrearkku ja sinne, jos haluat, herkkua tai tarroja tms. pientä
- Tulosta aarrearkkuun aarrekirje ks. liite Captain Kip lisämateriaalit B
- Tulosta jokaiselle oppilaalle diplomi ks. liite Captain Kip diplomit
- Ota esille kaikkien käyttämiesi äänteiden äännekuvat

Aloitus

Hyvät merirosvat! Olemme lähes perillä ja selvittäneet mihin aarre on piilotettu, meillä on enää viimeinen matka jäljellä. Viime kerralla jäimme tähän vuoren juurelle, nyt meidän täytyy lähteä ylöspäin. Huomaatteko, tuolla puiden kätköissä on maja. Siellä asuu vanha tietäjä, joka tuntee tämän vuoren oikut ja osaa opastaa meille turvallisimman reitin ylös, mennään kysymään häneltä neuvoa! Tulkaa perässä!

Tietäjä on antanut meille kirjaimia, joista teidän täytyy muodostaa sanoja. Kun tietäjän mielestä olette muodostaneet riittävästi sanoja, hän voi paljastaa meille oikean reitin vuoren huipulle!

Tehtävä 1

Kirjoita taululle kirjain I tai O. Lisää vokaalin eteen ja jälkeen jokin äännekuvista. Oppilaat lukevat mitä muodostuu. I /ɪ/ ja O /ɔ/ sen takia, että ovat ääntöasultaan suhteellisen säännönmukaisia.

Ryhmän kanssa voi arvuutella, oliko syntynyt sana oikea sana vai hölynpölysanana.

Hyvä! Tietäjä oli ihmeissään siitä, kuinka paljon sanoja keksitte ja antoi mielellään meille reittiohjeet. Jatketaan siis matkaa ja vilkutetaan samalla tietäjälle! Tännepäin! Tässä kohtaa kannattaa nostella jalkoja korkealle, ettei kukaan kompastu kiviin. Katsokaa miten kauas täältä näkee, mitähän tuolla horisontissa hämmöttää? Ehkä se selviää kun pääsemme ylemmäs.

Huh, alkaa tulla kuuma, eikö? Pidetään pieni levähdystauko, voisimme vähän kisailla yhdessä, jotta ryhmätyöskentelymme varmasti toimii ja ajatus kulkee viimeisissä haasteissa. Kuunnelkaa tarkasti, niin kerron teille pelin ohjeet:

Tehtävä 2

Tämä on ryhmäkilpailu, jakaannutaan kahteen leiriin. Minä, päämerirosvo esitän kysymyksen, ja kun luulette tietävänne sen, niin nostakaa käsi ylös. Vastausvuoron saa se joukkue, joka nosti käden nopeammin ylös. Jos vastaus on väärin, toinen joukkue saa yrittää.

Tehtävässä pitää vaihtaa sanan loppuäännne siihen äänteeseen, jota minä näytän näillä äännekuvalapuilla.

Seuraavassa taulukossa on sanoja, joiden loppuäänteet vaihdetaan (valitse itse minkä äännekuvan näytät, johon pitää vaihtaa). Sanoista muodostuu merkityksettömiä sanoja, mikä ei haittaa.

bath	pig	kit
------	-----	-----

lot	soap	keep
with	dog	pick

Olipas hauskaa, mutta nyt täytyy jo jatkaa matkaa, muuten emme ehdi perille ennen kuin tulee pimeä. Mennään! Meidän on ylitettävä tuo puro, ottakaa toisianne kädestä kiinni ja hypätään vuorotellen puron yli. Minä menen ensin, tulkaa perässä!

Katsokaa, joku tulee meitä vastaan alas vuorta. Hän on tutkimusmatkailija. Tutkimusmatkailija on löytänyt puuhun kaiverretun viestin, mutta hän ei osaa tulkita sitä ja tarvitsee meidän apuamme. Hän uskoo selvittäneensä aarteen tarkan sijainnin tällä vuorella kirjoistaan ja kartoistaan ja hän kertoo sen meille, jos autamme häntä tässä tehtävässä. Katsotaanpa mitä puuhun on kaiverrettu:

Tehtävä 3

Tässä tehtävässä teidän täytyy toistaa open perässä sanoja. Sen jälkeen mietitte, millä äänteellä sana alkoi tai loppui (kaksi versiota). Jokaiseen äänteeseen liittyy oma liike. Kerrataan liikkeet ensin.

Jos sana alkaa /p/ liike on, kuin popcornit pomppisivat.

Jos sana alkaa /b/ liike on, kuin vauva itkeskelisi.

Jos sana alkaa /k/ liike on, kuin yskittäisi oikein kovasti.

Jos sana alkaa /g/ liike on, kuin juotaisiin vettä lasista.

Käytettäviä sanoja:

/p/ alku	/k/ alku	/g/ alku	/b/ alku	/p/ loppu	/k/ loppu	/g/ loppu	/b/ loppu
pea	keep	gorilla	boat	hop	thick	flag	cab
potato	coat	goat	bite	sheep	lick	frog	bib

Tutkimusmatkailija on todella vaikuttunut taidoistanne! Hän kertoi, että aarre löytyy aivan tuolta huipulta, siellä on luola, jossa aarre on. Tutkimusmatkailijalla on jo toinen seikkailu edessä, joten hän toivoo, että me jatkamme ylös ja hän lähtee kohti seuraavaa mysteeriä. Jatketaan me siis matkaa, enää pieni kiipeäminen ja olemme perillä. Meidän täytyy kulkea tätä jyrkänteen reunaa. Olkaa varovaisia, olemme jo todella korkealla, täällä ei kannata horjauttaa. Tasapainoillaan peräkkäin polkua pitkin.

Hei, tuolla on luola! Odottakaa tässä niin ryömin hakemaan aarteen. Tässä se on, aarrearkku! Käydään sen ympärille rinkiin.

Huhhuh! Meillä on ollut aikamoinen seikkailu! Yhdessä tehtäviä suorittamalla olemme viimein löytäneet aarrearkun täältä vuoren huipulta. Mitähän aarrearkussa on?

*Täällä on kirje! Luen sen teille.
(Ota esille arkusta kirje ja lue.)*

Lopetus

Oho! Annan täältä nyt jokaiselle todistuksen, että olette ihan oikeita merirosvoja, joilla on oma laiva. Luen nimet yksi kerrallaan, kuunnelkaa tarkasti ja toistakaa perässä! Kun olette toistaneet oman ja laivanne

nimen, tulkaa hakemaan todistus ja kahmaiskaa samalla _____ (Herkkuja? Tarra? Opettaja päättää itse) arkusta.

Mahdollisia laivojen nimiä:

- The Captain's King
- The Red Diamond
- The Storm Parade
- The Dark Sea
- The Parrot's Treasure
- The Silent Whisper
- The Shiny Jewel
- The White Fortune
- The Golden Monkey